Redactiunea, Administratiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul insertiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. si 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă si învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 256. **Brașovŭ, Dumineca 20 Noemvrie (2 Decemvrie)** **1888.**

Din causa sf. sĕrbătorĭ de Lunĭ, diarulŭ nu va apăré până Marțĭ séra.

Brașovŭ, 19 Noemvre v.

Nu arareorĭ amŭ arătatŭ cetitorilorŭ noștri, câtŭ de multŭ îi supĕră pe Nemții din Germania desvoltarea lucrurilorŭ în Austria în înțelesulŭ programului lui Taaffe.

Succesele naționalităților în direcțiunea egalei îndreptățirĭ, care încetulŭ cu încetulŭ se scutură de supremația germană în Austria, au făcutŭ ca pressa germană austriacă sĕ dea alarmă, că elementulŭ germanŭ austriacŭ e strîmtoritŭ și că periculului celŭ mare îlŭ amenință din partea naționalităților slave.

Se'nțege, că strigătele Germanilorŭ din Austria n'au rĕsunatŭ în pustiă. Pressa din Germania a începutŭ sĕ scrie în contra ministrului Taaffe, că favoriséză pe Slavii austriacĭ, carĭ nu suntŭ amicĭ alianței, și că succesele acestora nu potŭ decâtŭ sĕ slăbéscă legăturile de prietiniă între Austro-Ungaria și Germania.

Cu deosebire simpatiile Cehilorŭ dovedite la ţótă ocasiunea binevenită pentru Francesĭ au oțĕrîtŭ atâtŭ de multŭ pe Germanĭ, încâtŭ pressa lorŭ a datŭ a se'nțelege, că mergêndŭ în Austria astfelŭ lucrurile inainte, alianța ar puté suferì scăderĭ însemnate, pentru că Germania are încredere numai într'unŭ aliatŭ, pe care se póte răzima în tóte împrejurările, ér nu într'unŭ aliatŭ, în interiorulŭ căruia se manifestă direcțiunĭ și curente opuse alianței.

Alusiunile continue ale pressei germane la slăbiciunea Austro-Ungariei au provocatŭ în dilele din urmă o violentă polemică între pressa germană și pressa austro-ungară. Diarele oficióse austriace și ungurescĭ s'au esprimatŭ, că astfelŭ de espectorărĭ nu potŭ decâtŭ sĕ producă amărîciune în raportulŭ dintre Germania și Austro-Ungaria, ba „P. Lloyd" a amenințatŭ chiar, „că monarchia austro-ungară s'ar puté face centrulŭ unei cualițiunĭ în contra Germaniei, întrândŭ în înțelegere cu Francia și făcêndŭ concesiunĭ Rusiei în Orientŭ."

„Nordd. Allg. Zeitung" a rĕspunsŭ forte aspru fóiei ungurescĭ amintite, dicêndŭ că par' că aude prin organulŭ d-lui Falk deoparte vocea opozițiunei negermane din tabĕra liberală a pressei din Berlinŭ, de altă parte vocea compatrioților progresiștĭ germanĭ „inimicĭ imperiului." „Kreuzzeitung" dice, că periculului celŭ mare pentru alianță vine din partea plutocrației jidovescĭ din Austro-Ungaria care, vĕdêndŭ că împĕratulŭ Wilhelm ii este inimicŭ și că a accentuatŭ cu atâtă putere învĕțăturile creștinismului, își dă tóte silințele sĕ-șĭ caute aliațĭ. Și a și găsitŭ pe Francia și pe Austro-Ungaria, unde liberalismulŭ a datu pe mâna Jidovilorŭ tóte posițiunile importante.

Scimŭ că „Kreuzzeitung" representă unŭ altŭ curentŭ din Germania, care tinde ca întrégа Austro-Ungariă sĕ ajungă sub unŭ guvernŭ centralŭ germanŭ, frângêndu-se și omnipotența Ungurilorŭ și dându-se și celorlalte naționalitățĭ mai multă atențiune în ce privesce interesele lorŭ.

Tótă polemica foilorŭ germane cu pressa austriacă și cu cea ungurésca, și pofta lorŭ de a discuta asupra stărilorŭ interne ale monarchiei nóstre dovedesce că Germania urmăresce planurĭ, carĭ nu se unescŭ cu vederile celorŭ din Viena și din Pesta.

Foile oficióse germane începŭ érăși a accentua, că pe Germania pré puținŭ o intereséză peninsula balcanică și că Austro-Ungaria sĕ caute sĕ se 'nțelégă cu Rusia, lăsându-se Serbia în sfera influinței austro-ungare, ér Bulgaria în sfera influinței rusescĭ. Așa scrie „Kölnische Zeitung", care dice că acestŭ punctŭ de vedere constitue și adĭ programulŭ oficialŭ alŭ Germaniei.

La acésta rĕspunde organulŭ guvernului ungurescŭ „Nemzet" forte supĕratŭ, dicêndŭ că monarchia austro-ungară n'are nevoiă de sfaturile fóiei oficióse germane și nicĭ nu voesce sĕ'mpartă cu Rusia peninsula balcanică, ci e decisă sĕ'șĭ apere interesele și tractatele pe tótă linia.

Din tóte resultă, că în ascunsŭ se pregătescŭ lucrurĭ, care potŭ sĕ surprindă într'unŭ modŭ forte neplăcutŭ pe cei ce conducŭ adĭ destinele monarchiei nóstre.

DIN AFARĂ.

Bugetulŭ militarŭ alŭ Franciei pentru anulŭ viitorŭ se sue la suma de 912 milióne francĭ. Din acéstă sumă colosală, 336 de milióne s'au și votatŭ deja, ér restulŭ se va vota după acésta. Se scie apoi, că și bugetele pentru armată ale celorlalte state suntŭ totŭ atâtŭ de marĭ și apăsătóre pentru cetățenĭ, ba chiar și ministrulŭ de interne alŭ Belgiei vré sĕ céră unŭ creditŭ estra-ordinarŭ de vre-o 124 milióne. In astfeliu de împrejurărĭ nu e mirare, décă o scire împărtășită de corespondentulŭ vienezŭ alŭ diarului englesŭ „Daily Telegraph", referitóre la *idea unei desarmărĭ* europene, a produsŭ mare sensațiune pretutindenea. Numitulŭ corespondentŭ pretinde a sci, că diplomația europénă se ocupă în timpulŭ de față cu multŭ zelŭ de cestiunea unei generale desarmărĭ, susținêndŭ că toțĭ bărbații de statŭ dătătorĭ de de tonŭ se unescŭ în părerea, că nu esistă cestiune europénă, care sĕ nu se pótă resolva pe calea păcii. Numitulŭ corespondentŭ mai pretinde a sci, că în cestiunea desarmărei n'are sĕ se țină unŭ congresŭ și că din partea unorŭ locurĭ competente s'a ivitŭ idea, ca inițiativa negoțărilorŭ de desarmare sĕ se concréză unui statŭ micŭ. Asertiunile corespondentului din cestiunea însĕ stau în o contradicere atâtŭ de mare cu starea faptică a lucrurilorŭ, încâtŭ abia merită sĕ li-se dea vre-o importanță.

Se anunță din Viena diarului „Daily Telegraph", că circulă scirea asupra unei înțelegerĭ între regina Natalia și principele Karageorgevicĭ. Acesta ar ajuta la *detronarea regelui Milanŭ*, și ar primì unŭ altŭ tronŭ în peninsula balcanică cu ajutorulŭ Rusiei.

„Esercito" spune, că ministrulŭ de finanțe italianŭ Magliani va cere dela cameră *120—130 milióne pentru cheltuelile estraordinare ale armatei și ale marinei.*

Reichstagulŭ germanŭ a trecutŭ la prima citire a bugetului. Ministrulŭ de statŭ d. de Boetticher a respinsŭ ideea unei *desarmărĭ internaționnale* cerute de d. Liebknecht, ca nepracticabilă. D-lŭ de Boetticher respinse asemenea atacurile d-lui Liebknecht în contra politicei străine a guvenului. Elŭ dise, că principele de Bismarck n'a provocatŭ nicĭ-odată conflictele cu străinătatea, dér că se silì totdéuna sĕ mențină pacea. Partidulŭ socialistŭ, érănu guvernulŭ, e care face politică de agitațiă. Câtŭ pentru guvernŭ elŭ doresce înainte de tóte conciliarea

---

SCIRILE DILEI.

I. Présfinția Sa Archiepiscopulŭ și Metropolitulŭ *Mironŭ Romanulŭ* a adresatŭ unŭ cerculară către tóte oficiile protopopescĭ, ca la 2 Decemvre, cu ocasiunea jubileului de 40 de anĭ de domniă a M. Sale Monarchului Franciscŭ Iosifŭ în tóte bisericile din archidiecesa Ardélului sĕ se țină serviţiu divinŭ.

***

Numĕrulŭ celŭ mai nou alŭ fóiei *„Schwarzgelb"* s'a confișcatŭ, în urma reclamațiunei ambasadorului germanŭ prințulŭ *Reuss*, din causa unui articulŭ, care purta inscripțiunea *„Noi și Prussianii"* și care se încheia cu cuvintele: Colinele de morțĭ dela Königrätz nu suntŭ grópa

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(1)

Tămâia Dracului.

Mulțĭ ómenĭ șĭ-aŭ bătutŭ capulŭ, că de ce-i dicŭ tutunului (duhanŭ) „tămâia dracului" și, décă-i tămâia dracului, de ce-lŭ folosescŭ ómenii, carĭ se dicŭ a fi ai lui Dumnedeu. Dér nimenĭ nu ne scia spune nimicŭ despre aceste lucrurĭ, până ce odată învie unŭ om din morțĭ, apoi acela ne spune din firŭ în pĕrŭ, precum voiescŭ sĕ vĕ spunŭ și eu D-vóstrĕ. Cuĭ i-s'ar părea, că nu mintŭ destulŭ de bine, poftéscă și mințéscă d-lui mai bine, orĭ de nu scie nicĭ ca mine, lase-mĕ s'o mintŭ eu, décă am început'o.

Dice că odată a muritŭ unŭ om, dér murise de totŭ, cum e data, și l'au aședat în sălașŭ și-lŭ gătau de a-lŭ trimite pe cealaltă lume. Și-lŭ priveghiară o di și o nópte, și ér 'o di și ér o nópte, adecă îlŭ priveghiară două dile și două nopțĭ, ér a treia di îi făcură grópa. Grópă afundă i-au făcutŭ, că era gazdă omulŭ, afundă și largă, câtŭ de dragŭ sĕ întri în ea. Dér mortulŭ n'aibei ce se gândesce, ce nu se gândesce, că se trezesce până ce nu-lŭ îngrópă, în diua când era sĕ-lŭ îngrópe. Vĕdêndŭ priveghitorii scularea mortului cu pânda pe obradŭ, o tuliră care în cătrău și mortulŭ rĕmase singurŭ singurelŭ în casă. Némurile și muerea mortului s'au dusŭ la preotulŭ sĕ-i vestéscă despre învierea mortului și sĕ-lŭ róge sĕ vină sĕ-i cetéscă ceva, doră va muri mai bine.

Și se ia popa mereu cu muierea mortului, își aprinde pipa, își ia ciaslovulu și patrachirulŭ subțióră și mergŭ către casa mortului, mergŭ ghivănindŭ (cum dicŭ Bănățenii*), adecă povestindŭ (cum dicemŭ noi). Când întră Popa în lăuntru cu pipa aprinsă slobodêndŭ fumurĭ ca unŭ Turcŭ, îlŭ zăresce mortulŭ și începe la elŭ: „Afară satană, nu mĕ afuma cu tămâia dracului!"

Și popa se supĕră și eși dicêndŭ: „Ducu-mĕ, ducŭ, că între nebunĭ doră n'oi sta, dér și tu vei merge acușĭ, că multe nu mai ai, n'ai mai înviatŭ tu sĕ trăescĭ, ci sĕ spui o minciună, două și sĕ adormĭ somnulŭ celŭ de vecĭ!" Așa a disŭ popa când s'a dusŭ.

Ér după ce s'a dusŭ popa, au întrebatŭ ómenii pe celŭ înviatŭ din morțĭ, că de ce a disŭ, că popa îlŭ afumă cu tămâia dracului!?

Ér elŭ a rĕspunsŭ:

— D'apoi cum sĕ dicŭ, că doră tutunulŭ nu e alt-ceva, decâtŭ tămâia dracului!

— Cum sĕ fiă tămâia dracului? — doră e buruénă ca tóte buruenile!

— Décă sunteți proștĭ și nu sciți cum e tutunulŭ tămâia dracului, étă vĕ spunŭ eu, dér băgațĭ de sémă nu mĕ îngăimăcițĭ, lăsați-mĕ s'o mintŭ cum se cade!

Apoi începù celŭ înviatŭ din morțĭ:

— Era odată unŭ sihastru sfântŭ, cucernicŭ și evlaviosŭ, tótă viéța șĭ-o petrecuse cetindŭ în cărțile cele sfinte, în cóte și în genunchĭ. Mamonulŭ supusese tótă lumea, dér de sihastrulŭ acela nu s'a pututŭ apropia, pe elŭ nu l'a pututŭ supune. Ținut'au dreptŭ aceea dracii soborŭ, cum ar puté supune și pe cucernicулŭ părinte? Și a eșitŭ din soborŭ așa, că celŭ mai mișelŭ dintre dracĭ sĕ fiă îndatoratŭ a seduce pe sfântulŭ părinte. Și merge draculŭ celŭ mai istețŭ ață la mănăstirea sfântului părinte și acolo se dă peste capŭ și se face o fată frumósă și întră în lăuntru la călugărŭ:

— Bană séra, cinstite părinte!

— Bună séra, — dér ce vênturĭ te portă prin locurile acestea secrete?

— D'apoi, cinstite părinte, am rătăcitŭ și nu sciu unde sĕ mergŭ peste nópte, fi bunŭ lasă-mĕ sĕ mânŭ la Dta.

— Bucurosŭ! — dice călugărulŭ, și prinde a ceti mai departe în cărțile sale. Și cetesce, și cetesce, dér așa dela inimă cetesce, de nicĭ n'audia cum se văieta fata și striga:

— Értă-mĕ părinte, lasă-mĕ sĕ mergŭ, că în vecĭ nu mĕ mai apropi de Dta. Dér părintele era cufundatŭ în cetire și nu-i audia glasulŭ. A tot cetitŭ până în dorĭ de di, atuncĭ s'a uitat îndĕrĕt peste umĕrŭ și a vĕdutŭ o cióră bătêndu-se cu mórtea; și ér a cetitŭ până colo către prând; atuncĭ ér s'a uitatŭ peste umĕrŭ îndĕrĕtŭ și vĕdù că cióra murise. Decĭ o ia și o aruncă într'unŭ copaciu din dosulŭ mănăstirei, si cum o aruncă, — cum se opresce acolo.

Dracii aștéptă o di, două, trei.... dér pace, ortaculŭ lorŭ nu se mai întórce.

*) Bănățenii nu dicŭ ghivănindŭ, ci divănindŭ dela cuvêntulu turcescu Divanŭ. Red.

vechei Austrie istorice. Din contră: din mijloculŭ osămintelorŭ părinţilorŭ şi a fraţilorŭ noştri, carĭ putredescŭ acolo, rĕsună ca vecĭnică admoniare a istoriei pentru noi cuvintele: *Exoriare aliquis ex ossibus nostris ultor.* (Dóră se va nasce din ósele nóstre vr'unŭ rĕsbunătorŭ.)

***

Proiectulŭ de lege, ce-lŭ va depune în curêndŭ în cameră ministrulŭ ungurescŭ de comunicaţiune *asupra regulării Porţilorŭ de ferŭ,* stabilesce independenţa operaţiunilorŭ de creditŭ necesare pentru acéstă întreprindere şi dă guvernului împuternicirea, d'a lua deocamdată pentru anulŭ viitorŭ din fondurile casselorŭ 500,000 fl., pentru ca sĕ pótă păşi numai după doi anĭ la o operaţiune de creditŭ în scopulŭ acesta. Lucrările de regulare vorŭ începe în Augustŭ anulŭ viitorŭ şi în parte se vorŭ da la întreprinḑĕtorĭ.

***

Din *Deva* se anunţă, că la 26 Noemvre n. s'a simţitŭ pe la 5 óre 45 minute unŭ violentŭ *cutremurŭ de pămêntŭ,* cu vuete puternice, care a băgatŭ în spaimă pe locuitorĭ. In acelaşŭ timpŭ s'a simţitŭ cutremurŭ şi în *Simeria.*

***

O nouă societate sciinţifică-literară numită *„Bolintineanu"* este pe cale de a se forma de către unŭ grupŭ de tinerĭ din Bucurescĭ, cu adevĕratŭ scopŭ de cultură şi instrucţiune înlăturându-se orĭ ce idee politică. Fondurile permiţêndŭ, se va scóte şi o revistă sub patronagiulŭ susŭ ḑisei societăţĭ, ér ceea ce va mai fi în plus va fi destinatŭ a veni în ajutorulŭ elevilorŭ fără mijlóce. Decĭ comisiunea iniţiatóre face apelŭ la toţĭ tinerii şi studenţii din Bucurescĭ şi provincii, a'i da binevoitorulŭ d-lorŭ concursŭ pentru prosperarea societăţei. Asemenea rógă pe toţĭ d-nii autorĭ şi rédactorĭ de ḑiare sĕ bine-voiască a o încuraja trimiţêndu-i scrierile şi ḑiarele d-lorŭ, ca cu acestŭ cacrificiu sĕ se înavuţéscă biblioteca societăţii.

***

Din clasa anului 1889 se vorŭ chema sub drapelŭ în *România* 14,000 tinerĭ pentru armata permanentă, 3000 tinerĭ pentru călăraşii cu schimbulŭ, ér restulŭ clasei, deducêndu,se cei dispensaţĭ, se vorŭ înscrie între dorobanţii cu schimbulŭ potrivitŭ dispoziţiunilorŭ legei de recrutare.

***

Ministerulŭ românŭ de rĕsboiu a luatŭ hotărîre, ca furniturile necesare cailorŭ armatei sĕ fiă cumpărate în ţéră şi nu de furnisorĭ din alte ţĕrĭ, după cum se obicĭnuia până acuma.

***

Fóia ruséscă „Novosti" scrie: In armata germană şi austro-ungară s'au întrodusŭ de multŭ astfelŭ de cĕrţĭ, carĭ servescŭ, caîntr'unŭ eventualŭ rĕsboiu pe teritoriulŭ rusescŭ oficerii armatelorŭ respective sĕ se pótă înţelege cu poporaţiunea ruséscă; în armata nóstră ruséscă nu se află astfeliu de cărţĭ. Credemŭ, că lacuna acésta nu va mai esista, căcĭ în curêndŭ va eşi de sub tiparŭ unŭ *vocabvlarŭ,* care va fi *folositorŭ trupelorŭ rusescĭ* şi graniţelorŭ pentru a se putea înţelege în timpŭ de pace şi de rĕsboiu cu poporaţiunea germană.

***

Cunoscutulŭ artistŭ în fluerŭ, d-lŭ *Iacob Nagy,* se află éraşĭ în Braşovŭ. D-sa ne comunică, că vrêndŭ sĕ petrécă aicĭ timpŭ mai îndelungatŭ, este gata a da óre celorŭ ce voiescŭ sĕ se perfecţioneze în fluerŭ. Totodată are de vênḑare şi fluere din lemnŭ americanŭ de grenadill, precum şi notele pentru instrucţiune. Doritorii sĕ se adreseze la d-sa, Braşovulŭ vechiu, strada lungă Nr. 297.

***

Camera advocaţială din Braşovŭ face cunoscutŭ, că advocatulŭ Martin Bencze din Nagyajta e ştersŭ din lista camerei.

***

In *Revesŭ* s'a ivitŭ între copii aprinderea de gâtŭ în modŭ epidemicŭ. Din 16 copii bolnavĭ au muritŭ 3.

Pressa săséscă şi incidentulŭ Steinacker.

„Kronstädter Zeitung", altŭ organŭ naţionalŭ săsescŭ, publică în fruntea sa următorulŭ articulŭ, subscrisŭ de deputatulŭ naţionalŭ sasŭ Iosif Filtsch, cu privire la desbaterea din dieta ungurésca în cestiunea naţionalităţilorŭ:

Punctulŭ de plecare alŭ desbaterei acesteia l'a formatŭ espectorarea lui Petru Busbach, că capitala are misiunea d'a promova maghiarismulŭ, pentru ca Ungaria sĕ aibă o capitală maghiară. Sĕ mérgă numai cineva pe strade şi va vedé că fiecare copilŭ vorbesce unguresce. In scurtulŭ timpŭ de 20 de anĭ capitala a datŭ ţĕrii o jumĕtate milionŭ de Maghiarĭ. Elŭ e de părere, că lăţirea maghiarismului se póte esecuta cu succesŭ numai prin mijlocirea oraşelorŭ. De când esită în oraşe asilurĭ de copii, maghiarismulŭ se lăţesce în tótă ţera. Elŭ speră şi crede chiar, că în 10—15 anĭ va amuţi plângerea, că maghiarimea e în minoritate relativă. Se ḑice, că prin proiectele de răscumpărarea regalielorŭ se periclitéză libertatea. Elŭ e de parere, că o naţiune mică, în mijloculŭ căreia se află atâtea elemente opuse, are nevoiă de unŭ guvernŭ centralŭ tare. Fără un guvernŭ centralŭ tare nu se va resolva cestiunea supremaţiei maghiare.

Acéstă făţişe mărturisire a nisuinţelorŭ de maghiarisare, care a fostŭ însoţită de vii aplause din partea maioritǎţii, a fostŭ fără 'ndoială o puternică provocare a deputaţilorŭ nemaghiarĭ. Nu e decĭ nicĭ o minune, că unulŭ din ei, deputatulŭ Cisnădiei Edmund Steinacker, în ḑiua următóre, când veni la rêndŭ sĕ vorbéscă, reflectă la espectorările lui Busbach şi constată, că acum are unŭ martorŭ clasicŭ pentru îndreptăţirea plângerilorŭ Sasilorŭ, deórece Busbach a doveditŭ, în ce grad înaltŭ se urméză aci patriotica lucrare a maghiarisării. Institutiunile nóstre liberale şi legea de naţionalitate stau nouă din ḑece părţĭ numai pe hârtiă. Curtea cu juraţĭ din Budapesta a condamnatŭ cu o ḑi înainte pe unŭ Românŭ, fiindcă a ḑisŭ, că rassa maghiară îşĭ pune interesele ei mai presusŭ de interesele statului. Acelaşŭ lucru l'a repeţitŭ Busbach fără a fi pedepsitŭ.

Aceste aserţiunĭ ale lui Steinacker au provocatŭ în camera deputaţilorŭ o ţĕrîre cumplită. Şi pentru ce? Steinacker a pututŭ cu totŭ dreptulŭ sĕ ḑică, că e nu numai o nenorocire a regilorŭ, ci şi a naţiunilorŭ, că nu voescŭ sĕ audă adevĕrulŭ. Dér óre nu este adevĕrată fiecare vorbă, ce a pronunţat'o Steinacker? Sasii se plângŭ asupra nencetatelorŭ nisuinţe de maghiarisare. Acestea se négă totdéuna de către Maghiarĭ şi Sasilorŭ pentru plângerea lorŭ asupra nisuinţelorŭ de maghiarisare le strigă, că suntŭ inimicĭ ai statului. Acum vine unŭ deputatŭ şovinistŭ, unŭ deputatŭ care are nume nemţescŭ, şi declară pe faţă, în şedinţa parlamentului, că chemarea Ungariei este în prima linia maghiarisarea şi acéstă declaraţiune e salutată cu aplause frenetice de maioritatea maghiară a parlamentului. N'are aşa déră dreptate Steinacker când ḑice, cŭ acum are unŭ martorŭ clasicŭ pentru îndreptăţirea plângerilorŭ Sasilorŭ?

Afirmarea lui Steinacker, că instituţiunile nóstre liberale şi legea de naţionalitate stau nouă din ḑece părţĭ numai pe hârtiă, a provocatŭ mare contraḑicere şi mare mişcare. Dér ea e din literă'n literă adevĕrată. De nenumĕrate orĭ am doveditŭ necontestabilŭ cu legea de naţionalitate'n mână şi în puterea praxei ce o-amŭ făcutŭ, că mai fiă-care singuraticŭ paragrafŭ alŭ acelei legĭ se vatămă ḑi de ḑi şi continuu. Şi câtŭ de nimerită şi isbitóre a fostŭ provocarea lui Steinacker la condamnarea învĕţătorului Stefanŭ Albu, întêmplată numai cu o ḑi înainte. Acesta a fostŭ condamnatŭ la 3 lunĭ închisóre şi 300 fl. amendă, sub pretextŭ de aţîţare la ură contra naţiunei maghiare, fiindŭ că ḑisese în „Romänische Revue", că rassa maghiară îşĭ pune interesele ei mai presusŭ de interesele statului. Deputatulŭ Petru Busbach ḑice de totŭ pe faţă şi nu numai fără a fi pedepsitŭ, ci între aplausele camerei deputaţilorŭ, că chiămarea Ungariei este în prima linia maghiarisarea. Elŭ pune interesulŭ supremaţiei maghiare peste interesulŭ libertăţii ţĕrii. Elŭ seceră numai aplause pentru aceeaşĭ aserţiune, pentru care Stefanŭ Albu e condamnatŭ la grea pedépsă. Nu stau instituţiunile nóstre liberale numai pe hârtiă? Este clarŭ lucrulŭ. Ér când Steinacker constată acestŭ faptŭ, în camera deputaţilorŭ se ridică larmă şi mişcare mare. Nu potŭ suferi Maghiarii adevĕrulŭ, tocmai pentru că se sciu vinovaţĭ.

Dér cu atâta încă n'a fostŭ destulŭ. Preşedintele camerei deputaţilorŭ Thomas Pechy admoniază pe Steinacker, care a constatatŭ numai fapte, că aţîţă contra unei naţionalităţĭ şi că seduce străinătatea. Noi dorimŭ numai, ca acéstă desbatere sĕ ajungă în cuprinsŭ fidelŭ la cunoscinţa streinătăţii, atuncĭ fórte uşorŭ va fi în posiţiune a judeca, de care parte e dreptatea. La frassa folosită de preşedintele, că nu esistă pe rotogolulŭ pămêntului nicĭ o naţiune, în mijloculŭ căreia sĕ se bucure orĭce naţionalitate de o mai mare libertate decâtŭ în Ungaria, nu voescŭ a mai reflecta. Acéstă frasă destulŭ de desŭ a fostŭ combătută în modulŭ celŭ mai lămuritŭ....

Dér celŭ, care a prestatŭ mai multŭ în acéstă mică desbatere asupra cestiunei naţionalităţilorŭ, a fostŭ şi de astă dată ministru-preşedinte Tisza. Elŭ declară aserţiunile lui Steinacker ca nisuinţă de a lăţi în afară, unde nu suntŭ cunoscute raporturile nóstre, ură contra rassei maghiare şi în contra Ungariei. Dér Steinacker, precum amŭ vĕḑutŭ, n'a făcutŭ altŭ ceva, decâtŭ a constatatŭ ceea ce a ḑisŭ aderentulŭ guvernului, Busbach. Décă acésta ar fi de natură a lăţi în afară ură contra rassei maghiare, atuncĭ Tisza sĕ fi trasŭ la rĕspundere pe Busbach, ér nu pe Steinacker.

Tisza încă a ḑisŭ, că Sasii suntŭ obligaţĭ a fi recunoscĕtorĭ guvernului ungurescŭ şi camerei deputaţilorŭ pentru bunĕtatea, că guvernulŭ şi camera n'au luatŭ în considerare, cumcă pe pămêntulŭ săsescŭ n'au esistatŭ nicĭ-odată regalie. Acésta-i o falsificare vĕdită a faptelorŭ. Pe pămêntulŭ săsescŭ a esistatŭ dreptulŭ de regalie totŭ aşa de bine, ca şi pe pămêntulŭ Sĕcuilorŭ şi în multe oraşe unguresci, numai câtŭ aci n'a fostŭ pretutindenea unŭ efluxŭ alŭ dreptului de mare proprietarŭ de pămêntŭ, ci a avutŭ ca basă donaţiunĭ regescĭ şi isvóre de veniturĭ în mĕsură egală cu dreptulŭ de regalie. Décă aceste isvóre ale dreptului de regalie s'au preţuitŭ egalŭ cu privelegiulŭ nobilimei, acésta s'a basatŭ pe principiulŭ juridicŭ, că tóte felurile de isvóre îndreptăţite trebue sĕ se considere ca egale din punctŭ de vedere alŭ dreptului. Dér décă drepturile de regalie, ce nu se baséză pe privelegiulŭ de mare proprietarŭ de pămêntŭ, s'au pusŭ pe aceeaşĭ tréptă cu drepturile de regalii ale marilorŭ proprietarĭ de pămêntŭ, acésta de sigurŭ că nu s'a făcutŭ din consideraţiune către Sasĭ, ci fără'ndoielă din consideraţiune către Sĕcui şi către numĕrósele oraşe unguresci, carĭ se află în aceeaşĭ situaţiune cu Sasii. Mai că'ţĭ vine sĕ credĭ, că nisuinţa lui Tisza a fostŭ sĕ ducă în rătăcire, prin astfelŭ de întortochiare a faptelorŭ, străinătatea, unde nu suntŭ cunoscute raporturile nóstre. Espectorările stângace ale lui Busbach a căutatŭ Tisza sĕ le desbrace de cuprinsulŭ lorŭ duşmănosŭ naţionalităţilorŭ prin aceea, că le-a întortochiatŭ aşa, ca cum Busbach ar fi reclamatŭ şi pentru maghiarismŭ dreptulŭ de a'şĭ desvolta şi elŭ pe tĕrêmulŭ socialŭ drepturile sale proprii naţionale. Acéstă întortochiare a vorbelorŭ nu este decâtŭ o apucătură iesuitică, care trebue sĕ'şĭ greşéscă efectulŭ. Căcĭ „lăţirea maghiarismului" lui Busbach şi „supremaţia rassei maghiare" nu este desvoltare a drepturilorŭ proprii naţionale, ci purŭ şi simplu maghiarisare.

Décă în fine a ḑisŭ Tisza, că Sasii prin astfelŭ de aserţiunĭ se facŭ urgisiţĭ, noi nu putemŭ decâtŭ sĕ regretămŭ sincerŭ, căcĭ nisuinţa nóstră seriósă este sĕ trăimŭ pe piciorŭ bunŭ cu concetăţenii noştri maghiarĭ. Décă însĕ astfelŭ de aserţiunĭ facŭ pe Sasĭ în adevĕrŭ urgisiţĭ, atuncĭ vina nu e a se ascrie, cum

---

Atuncĭ ḑise mamonulŭ celŭ mai mare: „Spusu-v'am sĕ nu vĕ prindeţĭ voi în sîmbră cu călugărulŭ acela? Acum sĕ vĕdŭ, care va merge sĕ afle despre ortaculŭ nostru celŭ mai isteţŭ şi mai cutezătorŭ?" Nimenĭ nu cuteza sĕ mérgă în ţaretulŭ mănăstirei, dér mamonulŭ alege şépte drăculeţĭ cu pintenĭ şi le ḑice: „Sĕ mergeţĭ aţă la mănăstire şi sĕ vĕ scăpaţĭ ortaculŭ de chinurĭ." Şi s'au pornitŭ dracii toţĭ şépte, firesce cam cu frica în spinare, dér totuşĭ s'au dusŭ de frică bucurosŭ. Când se apropie de mănăstire, le veni încă din depărtare mirosŭ de dracŭ. Şi căutară până aflară ciórа în arbore, dér nu cutezară sĕ pună mâna pe ea, deşi era mai putredă. Penele îi căḑuseră şi din ele crescuseră acolo, unde căḑuseră, nescarĭ buruenĭ cu frunḑe late ca palma şi cu mirosŭ de dracŭ. Şi le adunară dracii şi le puseră numele tutunŭ, că aşa fuse numele dracului, care se făcuse fată şi din fată cióră, din penele căreia crescuse apoi buruiana aceea cu mirosŭ de dracŭ.

Dracii se sfătuiră, cum sĕ folosésca ei buruéna aceea, care e din fratele lorŭ crescută? Decĭ se hotărîră sĕ o usce, apoi uscată sĕ o aprinḑă şi fumulŭ sĕ-lŭ bea mama dracului celui mortŭ, a lui Tutunŭ, era numită Pîca; ea era fórte supĕrată pentru feciorulŭ ei şi plângea. Soborulŭ drăcescŭ a hotărîtŭ, ca întru cinstea acestei mame supĕrate, sĕ se facă ulcica, în care se va arde tutunulŭ. Aşa au făcutŭ pipa, adecă luleaua. Apoi a poruncitŭ, ca dracii, carĭ vorŭ ţinea ţéva pipei în gură, când vorŭ fuma sĕ ḑică totŭ: pî! pî! pî! adecă: Pîcă nu fi supĕrată!

Şi tóte s'au întêmplatŭ la felŭ; fiecare dracŭ şĭ-a făcutŭ câte o pipă de lutŭ, i-au pusŭ câte-o vergea de socŭ, şi umplêndu-le de tutunŭ şi dându-le focŭ începură a strînge din buze şi a face: pî! pî! pî! Eră Pîca începu a-şĭ perde jalea din ce în ce, până în urmă luà şi ea o pipă dela unŭ drăculeţŭ, care avea două şi pipă şi dênsa, sĕ-i trécă de nĕcasŭ.

După ce mângăiară pe baba, ţinură dracii altŭ soborŭ, ce sĕ facă cu ciόra cea din copaciu. Şi soborulŭ hotări, că din ea sĕ facă numai decâtŭ unŭ ţiganŭ; şi s'au dusŭ vre-o şépte, optŭ dracĭ şi au furatŭ ciόra din copaciu, aşa fără pene cum era, şi au făcutŭ din ea unŭ ţiganŭ, acela cum şĭ-a deschisŭ ochii a strigatŭ: „Mĕi, care mĭ-aţĭ luatŭ pipa? Şi multŭ se bucurară dracii vĕḑêndŭ, că ţiganulŭ n'are altă poftă mai mare. Acum sciţĭ de ce ţiganii suntŭ aşa marĭ pipătorĭ? Şi de ce le ḑicŭ lorŭ cióră. Dér ianŭ tăceţĭ, că nu-i gata!

Ei, dér dracii numai cu atâta nu erau mulţămiţĭ, ci voiră, ca buruéna ce e crescută chiar din sângele lorŭ, sĕ se lăţéscă în tótă lumea, sĕ o folosésca toţĭ ómenii, nu numai ei, adecă dracii şi ţiganii. Acesta era însĕ unŭ lucru greu, dér în urma urmelorŭ totŭ au isbutitŭ.

Era adecă pe vremile acelea unŭ împĕratŭ fórte puternicŭ şi bogatŭ, şi elŭ avea numai o fată. Fata aceea era fórte frumósă dér fiindŭ pleşugă (pilegă), adecă cu capulŭ golŭ ca o curcubetă, n'o putea vedé tată-sĕu în ochĭ. — Odată împĕratulŭ a făcutŭ unŭ ospĕţŭ mare, la care a chematŭ pe toţĭ craii şi împĕraţii vecinĭ. Dér când s'a apropiatŭ ḑiua ospĕţului celui mare, şĭ-a chematŭ fata înainte şi i-a ḑisŭ:

„Ia-ţĭ merinde şi banĭ, câţĭ vei putea duce în spate, şi te du dela casa mea, dér te du şi dusă sĕ fi până vei avea pĕrŭ pe capŭ, cum au alte fete de vîrsta ta. Fără pĕrŭ pe capŭ sĕ nu te mai vĕdŭ!" — Aşa i-a peruncitŭ tatălŭ-sĕu, împĕratulŭ, ér fata început'a a plânge, a se văieta, că ea nu-i de vină. Impĕratulŭ nicĭ că vrea s'o asculte, ci ḑise:

„Du-te şi fără pĕr pe capŭ, sĕ nu îndrăsnescĭ cumva a te mai înturna!"

Ce sĕ facă biata fată? S'a pusŭ pe cale şi du-te, du-te, totŭ înainte până i-s'a gătatŭ şi merindea şi banii.

Atuncĭ a însĕratŭ lângă unŭ copaciu, unde erau doi ómenĭ lângă focŭ şi pipau de mergea colbŭ; fata nu vĕḑuse până atuncĭ pe nimenĭ pipândŭ, decĭ se cam temea de cei doi ómenĭ, dér în urmă se gândi: totŭ c'o mórte sunt datóre, şĭ-aşa merindea mĭ-am gătat'o, banii încă, a-

face Tisza, conducĕtorilorŭ şi representanţilorŭ poporului, carĭ suntŭ împinşĭ şi silitĭ prin şovinismulŭ maghiarŭ la astfelŭ de aserţiunĭ, ci chiar acestui şovinismŭ, care'şĭ are chiar în ministru-preşedinte Tisza sprijinulŭ sĕu principalŭ. Poporulŭ nostru însĕ îşĭ împlinesce cu credinţă şi conscienţiosŭ datorinţele sale către patriă, cu tóte că acésta'i ameninţă esistenţa sa naţională.

Nĕcasurile Brănenilorŭ.

(Corespondenţă particulară a „Gaz. Trans.")

Branŭ, 29 Noemvre 1888.

Domnule Redactorŭ! Sĕrăcia ce bântue poporulŭ ţĕrii pe la frontieră a adusŭ cu sine nisce casurĭ fórte triste, care au costatŭ viéţa la 5 suflete.

Inainte cu 8 ḑile s'au aprinsŭ unele lucrurĭ în casa locuitorului din Şernea Ioanŭ Flueraşŭ şi ardêndŭ acelea au arsŭ şi 2 copii ai lui. Totŭ atuncĭ s'a aprinsŭ în casa locuitorului Ioanŭ Rĕuţă, cojocarŭ din Cheia, unele aşchii şi din acelea o putină cu grâu şi din fumŭ s'au înecatŭ 2 copii, carĭ asemenea au rĕmasŭ morţĭ. Bieţii părinţĭ, carĭ se hrănescŭ cu palmele, au alergatŭ într'o parte şi în alta ca sĕ'şĭ procure cele de lipsă şi aşa au fostŭ siliţĭ, neavêndŭ cui sĕ-i dea în grije, a'i lăsa singurĭ şi în modulŭ acesta neavêndŭ cine'i ajuta din causă că suntŭ casele rĕspândite au căḑutŭ jertfă.

In 27 spre 28 Noemvre n. séra pe la 9 óre s'a împuşcatŭ în comuna Sernea prin veghiătorii finanţĭ în depărtare ca de 300 de paşĭ dela frontieră unŭ locuitorŭ din Moeciu inf., anume Ioanŭ I. Budasca, aşa că la momentŭ a rĕmasŭ mortŭ. S'a constatatŭ, că a fostŭ împuşcatŭ dinapoi pentru că glonţulŭ a nimeritŭ în céfă şi a eşitŭ în frunte scoţêndu'i creerii din capŭ dimpreună cu fruntea.

Se vede, că nenorocitulŭ a avutŭ óre-care obiecte de contrabandă şi la provocare a sta, deşi a fostŭ pe teritoriulŭ ţĕrii nóstre, n'a statŭ, ci a luat'o la fugă, şi atuncĭ a fostŭ împuşcatŭ. Sĕrmanulŭ omŭ e căsĕtoritŭ şi tată de copii.

Până ce era convenţiunea vamală în vigóre locuitorii de aicĭ, deşi locuescŭ pe munţĭ cu stâncĭ de piétră şi pe alocurea improductivĭ, prin hărnicia şi dibăcia lorŭ îşĭ procurau măcarŭ atâta câtŭ sĕ trăiéscă ei şi familiile lorŭ. Cu încetarea convenţiunei li s'a ruptŭ totŭ firulŭ de esistenţă. Apoi persecutarea lorŭ la frontieră, mai vêrtoscu privire la locuitorii comunelor aşedate imediatŭ lângă aceea, a ajunsŭ la culme căcĭ veghiatorii frontierei se întrecŭ a le căuta pricinĭ ca sĕ-i ducă în nenorocirĭ şi pedepse. Aşa unŭ casŭ este următorulŭ: Locuitorulŭ Nicolae Oncioiu din Fundata, pentru că şĭ-a mânatŭ vitele la apă pe frontieră, a fostŭ judecatŭ la amendă de 32 fl. Fiindŭ vitele fără preţŭ şi bietulŭ omŭ avêndŭ numai una séu douĕ, nu o póte plăti, ci numai pierḑêndŭ mai întêiu vitele şi apoi şi puţina moşiă ce o mai are aicĭ, şi după aceea sĕ ia lumea în capŭ, după cum a luat'o în anii trecuţĭ din asemenea causă unŭ locuitorŭ din Fundata cu numele Moise Oncioiu.

Spre a ni se îndulci încâtva esistenţa în aceste locurĭ şi ca sĕ nu fimŭ espuşĭ cu totulŭ peirei, ar fi de doritŭ ca regimulŭ sĕ caute astfeliu de mijlóce, ca sĕ ni se înlesnéscă esistenţa în patria nóstră, unde suportămŭ dare de sânge şi de avere, măcarŭ în aceea mĕsură. după cum am avutŭ înainte de încheierea convenţiunei, când de esemplu se plătea vama pentru 100 oca porumbŭ (cucuruḑŭ) séu 2 gălete vechĭ, câte unŭ sfanţŭ şi jumĕtate séu patru ḑecĭ şi optŭ cruceri v. a., pe când astăḑĭ pe 100 kilo vine inclusive agio 1 fl. 26 cr., va sĕ ḑică mai întreitŭ şi erau la vama nóstră totŭ felulŭ de producte şi apoi manufacturile ce le importamŭ la vama României mai eftine.

Décă din alte consideraţiunĭ nu se póte ajunge la o înţelegere reciprocă pentru încheierea unei convenţiunĭ, celŭ puţinŭ pentru locuitorii dela frontieră sĕ facă regimulŭ unele înlesnirĭ, ca sĕ ni se aline încâtva durerile de care suferimŭ de câtva timpŭ încóce.

Unŭ Brăneanŭ.

Intêmplărĭ diferite.

Mania sinuciderei în Budapesta. In timpŭ de 24 de ore s'au întêmplatŭ în capitala Ungariei nu mai puţinŭ ca 5 sinuciderĭ. Unulŭ dintre sinucidĭ este inginerulŭ primarŭ Franciscŭ Schmidt; al 2-lea sinucidŭ este fostulŭ funcţionarŭ de bancă Ludovicŭ Beretvas, fiulŭ unor părinţĭ bogaţĭ. Causa sinuciderei amêndurora este până acum necunoscută. Alŭ 3-lea sinucidŭ este Carolŭ Csontos, manipulantŭ din Budapesta şi omŭ de 41 anĭ; alŭ 4-lea sinucidŭ e Susana Ovath de 29 anĭ; alŭ 5-lea este mecaniculŭ căii ferate Antoniu Kis. Tóte acestea 5 sinuciderĭ s'au întêmplatŭ în Budapesta în timpŭ de 24 óre, Viéţa în capitala Ungariei a devenitŭ — după cum sn esprimă fóia unguréscă „E-k" — mai despreţuită decâtŭ o haină rea. ce nu merită a fi petecită. Mania sinuciderei a devenitŭ adevĕrată epidemiă.

Focŭ. In Armenĭ a arsŭ coperişulŭ casei lui Avramŭ Achimŭ. Paguba e de 75 fl.

Furtŭ. Paraschivei lui Ionŭ Frecea din Tilişca s'au furatŭ 19 coţĭ de dimiă albă. Hoţulŭ, care se urmăresce, intrase în casă pe feréstră cu ajutorulŭ unei scărĭ.

Literatură.

Lucrulŭ în şcólă, încercărĭ şi propunerĭ, compuse de George Moianŭ, învĕţătorŭ la şcóla centrală de fete din Braşovŭ, premiatŭ cu medalia de aurŭ pentru lucrărĭ industriale la esposiţia cooperativă din Craiova 1887. Se află de vêndare la librăria Neculae Ciurcu din Braşovŭ cu preţulŭ de 45 cr.

Nr. 4. *Acea parisiană de spiritŭ,* care rostì odinióră frumósele cuvinte: „Eu prenumĕrŭ foile modei numai pentru a sci ce sĕ nu portŭ", şĭ-ar schimba ideile, când ar vedé fóia „Wiener Mode", căcĭ acéstă fóiă, ce merită tótă lauda, arată în adevĕrŭ cetitórelorŭ sale, ce trebue sĕ pórte. Şi acéstă fóiă îşĭ împlinesce pe deplinŭ misiunea ei aşa încâtŭ la fiă-care numĕrŭ nou, simtŭ o nouă plăcere d. e. ilustraţiunea de pe învĕlitóre în numĕrulŭ din 15 Noemvre se presintă în drăgălaşŭ chipŭ coloratŭ copiândŭ societatea bună, şi este demnŭ de-a se înrola pe lângă alte multe negre ilustraţiunĭ succese. Modelele colorate pentru broderie, din acéstă fóiă, suntŭ bine stilisate şi uşorŭ de lucratŭ şi fiăcărei menagere le vorŭ fi bine venite. Fórte frumosŭ mai este şi suplimentulŭ pentru distracţiune, care cuprinde o mică comediă de care se vorŭ bucura multe teatre de diletanţĭ.

Nr. 5. *Intre multele scrierĭ festive,* pe carĭ l'a pricinuitŭ a patruḑecea aniversare a urcărei pe tronŭ a împĕratului Franciscŭ Iosifŭ, ocupă fóia iubilară „Wiener-Mode", unulŭ dintre cele dintêi locurĭ. Ea represintă într'unŭ modŭ fórte originalŭ schimbările modei din timpulŭ dela 1848—1888 şi arată prin douĕ toilette iubilare, carĭ suntŭ compuse după motivele acelorŭ timpurĭ, dér în gustulŭ timpului de faţă, marĭ progrose pe acestŭ terenŭ. Douĕ portrete interesante ale Monarchului ornéză suplimentulŭ „In Boudoin", în a cărui frunte se află o drăgălaşe poesiă „Moda gratuléză", care ţine contŭ de disposiţiunea festivă.

Stipendii pentru meseriaşĭ.

Comitetulŭ Associaţiunei pentru sprijinirea învĕţăceilorŭ şi sodalilorŭ meseriaşĭ românĭ publică concursŭ pentru 4 stipendii de câte 25 fl. v. a. destinate pentru ucenicii meseriaşĭ românĭ, carĭ se vorŭ aplica la postovăriă, brutăriă, şelăriă, têmplăriă, ferăriă, orologeriă, tinichigiă, tipografiă etc. etc.

Concurenţii suntŭ obligaţĭ sĕ presinte subscrisului comitetŭ cererile lorŭ însoţite cu:

a) Certificatŭ prin care sĕ se constate, că suntŭ Românĭ şi că au o etate de celŭ puţinŭ 12 anĭ;

b) atestatŭ de şcólă, care sĕ dovedéscă că sciu sĕ scrie şi sĕ cetéscă;

c) unŭ contractŭ încheiatŭ cu vre-unŭ măestru de meseriile mai susŭ numite, prin care sĕ se constate că se află în Braşovŭ.

Cererile se primescŭ până la 1 (13) Decemvre celŭ mai târḑiu.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS."

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Berlinŭ, 1 Decemvre. Organele dătătóre de tonŭ se abţinŭ aḑĭ dela orĭ-ce manifestare asupra celei mai nouĕ cotroverse între ḑiarele germane şi austro-ungare.

Berlinŭ, 1 Decemvre. Impĕratulŭ a ridicatŭ acusaţiune şi în contra fóiei „Kieler Zeitung" din causă, că a tipăritŭ memoriele împĕratului Fridericŭ.

Bruxela, 1 Decemvre. Poliţia a confiscatŭ unŭ depositŭ secretŭ de arme pe teritoriulŭ greviştilorŭ.

Parisŭ, 1 Decemvre. Camera a admisŭ împuternicirea d'a urmări tribunalulŭ pe deputatulŭ Gilly.

DIVERSE.

Despre albele (sulimanŭ) scrie Dr. G. Vuia în „Higiena poporală": O datină fórte lăţită la ţărancele române este, de a se albi séu sulimeni pe faţă în credinţa, că se vorŭ face mai frumóse. In cele mai multe casurĭ albelele se compunŭ din substanţe metalice, pe carĭ pelea nu le póte suporta fără vătămarea sănĕtăţii. De regulă plumbulŭ, mercuriulŭ (argintulŭ viu), bismutulŭ se întrebuinţéză la prepararea lorŭ, carĭ tóte suntŭ stricăcióse corpului omenescŭ. Preparatele merouriale suntŭ din tóte mai lăţite la poporŭ. Sub numirea de *„sărăcică"*, babele din satŭ cumpără *sublimatulŭ*, o sare mercurială, din cele mai înfricoşate otrave, din care apoi facŭ albele. Sărăcica de multe orĭ servesce şi de mijlocŭ de a se otrăvì pe sine séu pe alţii. Asemenea albelele atacă cu încetulŭ dér sigurŭ organismulŭ. Pelea îşĭ perde elasticitatea şi se sbêrcesce, dinţii vineţescŭ, negrescŭ, gingiile se slăbescŭ şi cu ele rădĕcina dinţilorŭ. Sistemulŭ nervilorŭ se irită, de unde se nascŭ o mulţime de bóle, de carĭ femea ce se sulimenesce nu'şĭ scie da sémă.

Testamentulŭ unui binefăcĕtorŭ. Din Olmütz se anunţă: Milionarulŭ Salomon Singer, care a muritŭ dĕunăḑile în Prossnitz, a testatŭ suma de 80,000 fl. pentru scopurĭ de binefacere; din acéstă sumă, 40,000 fl. suntŭ destinaţĭ pentru stipendii la scolarĭ germanĭ din şcólele medii în Olmütz şi Prossnitz, ér 10,000 florinĭ pentru zidirea unei sinagoge în Prossnitz.

De 105 anĭ. In ḑiua de 8 Noemvre curentŭ, a încetatŭ din viéţă Petrea Ploscanŭ din comuna Artarĭ, judeţulŭ Ialomiţa în România, avêndŭ etatea de 105 anĭ.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 30 Noemvre st. n. 1888.

Bancnote româneseĭ	Cump.	9.20	Vênd.	9.22
Argintŭ românescŭ .	„	9.15	„	9.20
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.65	„	9.67
Lire turcescĭ . . .	„	10.92	„	10.95
Imperialĭ	„	9.92	„	9.95
Galbinĭ	„	5.70	„	5·72
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	122.—	„	123.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 30 Noemvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	100.55
Renta de hârtiă 5%	91.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	144.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	117.—
Bonurĭ rurale ungare	104.25
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.25
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.—
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguroscŭ	99.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguroscŭ	131.75
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	124.80
Renta de hârtiă austriacă	81.85
Renta de argintŭ austriacă	82 55
Renta de aurŭ austriacă	109.65
Losurĭ din 1860	139.60
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	875.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. .	300.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr. .	303.70
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.76
Napoleon-d'orĭ	9.66
Mărcĭ 100 împ. germane	59.72½
Londra 10 Livres sterlinge	121.80

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

casă n'am ce căuta...... decĭ — merge aţă la focŭ.

— Bună séra, bade!

— Bună sĕ-ţĭ fie inima, drăguţă — ḑise unulŭ din cei doi ómenĭ, apoi o poftì sĕ şédă lângă focŭ, vĕḑêndo'o ostenită de cale. Şi şeḑù fata şi prinse a vorbi, le spuse cine e? a cui e? ce caută? şi câtŭ umblatŭ, fără dea-şĭ afla léculŭ?

— Oh, ḑise unulŭ dintre cei doi pipătorĭ, — bine că ai datŭ de noi, nu te teme, până diminéţă ai pĕrŭ ca fetele cele mai frumóse, apoi ne vei prinde şi D-ta odată bine în vreme de lipsă.

Şi numai decâtŭ ospĕtară cei doi ómenĭ pe fata împĕratului cu ce avură, apoi o unseră cu nisce uleiu pe capŭ, şi o culcară sĕ se odihnéscă. Când se trezì diminéţa, avea pĕrŭ până în ghenunchĭ: galbinŭ, desŭ, móle şi frumosŭ de se mai fi avutŭ încă doi ochĭ, ca sĕ te uiţĭ la elŭ. Când îlŭ vĕḑù fata, mai că leşinà de bucuriă, dér érăşĭ trase de sémă, şi mulţămì ómenilorŭ frumosŭ, apoi îi întrebà, că pentru binele acesta mare, ce i-au făcutŭ ei, ce vorŭ pofti? că uite, tatălŭ sĕu le va da orĭ-ce, că e împĕratŭ puternicŭ şi bogatŭ putredŭ.

Dér ómenii cei doi au rĕspunsŭ:

— Nu-ţĭ ceremŭ nimicŭ decâtŭ ca buruéna asta, care se chiamă tutunŭ, sĕ o ducĭ la voi acasă; îţĭ dămŭ şi o pipá, spune înălţatului împĕratŭ sĕ pipeze cu ea; sĕ bage adecă în ea frunde de acestea de tutunŭ şi sĕ pună pe ele focŭ şi sĕ tragă fumulŭ în gură, că este fórte folositorŭ; ca sĕ nu i se gate buruiéna asta niciodată şi sĕ aibă totdéuna ce fuma, étă îţĭ dămŭ şi sĕmênţe de tutunŭ, sémĕnă-le cum vei ajunge acasă, şi dă la cine va cere din ele, că e o buruénă tare bună şi vremŭ sĕ se lăţéscă în tótă lumea; noi suntemŭ doctorĭ şi numai binele ómenilorŭ îlŭ voimŭ; nimicŭ nu ceremŭ nicĭ nu primimŭ pentru lécurile şi sfaturile nóstre.

Fata a luatŭ frunḑele şi sĕmênţa cea de tutunŭ, le-a pusŭ bine cu pipa la unŭ locŭ şi a mersŭ aţă acasă. D-ḑeu scie în câtă vreme a totŭ mersŭ către casă, dér de bună sémă a ajunsŭ curêndŭ, că mergea către casă de sta sĕ sbóre de bucuriă, că ea are pĕrŭ frumosŭ ca alte fete, ba încă mai frumosŭ. La împĕratulŭ acasă încă nu se gătase ospĕţulŭ; toţĭ erau în voiă bună. După ce intrà fata înăuntru şi vĕḑù împĕratulŭ, că ea are pĕrŭ, era sĕ-şĭ ésă din piele de bucuriă. Ea le povestî tótă întêmplarea, dăruì tatălui sĕu pipa şi frundele cele de tutunŭ şi elŭ prinse a fuma; şi îi plăcù fumulŭ cum era cam voiosŭ de vinŭ, şi dădù şi celorlalţĭ óspeţĭ sĕ fumeze, şi la toţĭ le plăcù, că toţĭ erau serbeḑĭ de bĕutură. Ér fata le dete la toţĭ sĕmênţă, sĕ-şĭ sémene şi ei pe acasă buruiéna dracului, adecă tutunŭ. Aşa s'a prăsitŭ tutunulŭ în lume, dragii mei, şi elŭ nu este altceva, decâtŭ tămâia dracului, cu tóte acestea aḑĭ îlŭ pipéză chiar şi popii, că dóră vĕḑurăţĭ cum venì şi popa nostru mai nainte cu unŭ pipoiu câtŭ unŭ măturoiu!

Când a isprăvitŭ vorbele aceste, a muritŭ de totŭ omulŭ nostru, şi mortŭ este până în ḑiua de aḑĭ.

(Din colecţ. Popŭ-Reteganulŭ.)

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei", precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans."

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.

Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ mixtŭ Nr, 318: 1 óră 55 minute după améḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.

Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurecĭ la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ.

a) Dela Braşovŭ la *Reşnovŭ-Zernescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1, óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rêşnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amédĭ
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre dimineţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross**, în libraria **Nicolae Ciurcu** şi **Albrecht & Zillich.**

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.